AGUAITA.CAT

Patrimoni | Redacció | Actualitzat el 04/02/2023 a les 18:09

Una nova senyalització a la necròpolis de Coll del Moro permet conèixer com celebraven els rituals funeraris

Les il·lustracions, de caire realista i rigor històric, mostren recreacions dels rituals funeraris que se celebraven en esta necròpolis, a Gandesa

Este dissabte al matí ha tingut lloc la inauguració de la senyalització. | Cedida

La **necròpolis protohistòrica del Coll del Moro**, al municipi de **Gandesa**, disposa des d'avui d'un nou recurs divulgatiu que ajuda a entendre i conèixer millor qui va utilitzar este espai funerari, com eren els seus rituals d'enterrament i com es va anar adaptant, amb el pas del temps, a les noves formes de concebre la **mort i les cerimònies funeràries**. A través de set plafons explicatius, ubicats a la zona de la necròpolis que es coneix amb el nom de **les Maries**, els visitants poden entendre millor la història d'este jaciment.

L'origen de la necròpolis del Coll del Moro se situa al **segle IX aC**, a les acaballes de l'edat del bronze i en el marc de la tradició cultural coneguda com la **Cultura dels Camps d'Urnes** i la seua pervivència com a recinte funerari s'allarga fins a època ibèrica.

Durant la inauguració de la senyalització, que ha tingut lloc este dissabte al matí, la **directora general del Patrimoni Cultural, Sònia Hernández**, ha posat de relleu esta intervenció doncs "amb la senyalització apropem a la ciutadania el coneixement i els resultats de la recerca arqueològica que s'ha dut a terme en este jaciment i contribuïm a explicar als ciutadans el nostre

passat", ha afirmat. Un recurs patrimonial que "ajudarà a millorar l'interès per conèixer aquest important conjunt arqueològic i contribuirà també a dinamitzar l'activitat turística a l'entorn del patrimoni de Gandesa i la Terra Alta".

El projecte l'ha impulsat i desenvolupat l'**Agència Catalana del Patrimoni Cultural** del Departament de Cultura amb la col·laboració de l'**Ajuntament de Gandesa**. Ha comptat amb l'assessorament científic del Grup de Recerca sobre l'Arqueologia de la Complexitat i els Processos d'Evolució Social: Protohistòria, Mediterrani Antic i Colonitzacions de la **Universitat de Barcelona**.

L'objectiu de l'actuació és implantar nous recursos interpretatius que contribuïsquen a millorar la comprensió del patrimoni arqueològic i entendre la importància de la necròpolis del Coll del Moro.

La necròpolis té una llarga pervivència com a espai funerari que abraça fins a 6 segles. Foto: Cedida

Recreació dels rituals funeraris

El projecte realitzat al Coll del Moro destaca per la recreació dels rituals funeraris que se celebraven a la necròpolis. A partir del coneixement generat per la recerca arqueològica s'han realitzat una sèrie de dibuixos que expliquen gràficament com eren les cerimònies d'enterrament i com es podien haver bastit el túmuls funeraris. Els dibuixos, fets per Albert Álvarez Marsal, oferixen una visió realista i precisa de com deurien ser estos processos. La senyalització es completa amb una recreació de com podien ser els assentaments de les persones que van construir la necròpolis, una imatge de l'ús i pervivència d'este espai funerari en època ibèrica i un resum dels diferents tipus de túmuls que s'hi van construir. També s'ha traçat un mapa de la zona que permet identificar tot el conjunt arqueològic del Coll del Moro, que el completen dos sectors més de necròpolis, els Calars i el Teuler, i la imponent fortificació ibèrica del Coll del Moro, on predomina la gran torre circular. Finalment, s'ha inclòs un apartat que ressegueix la història de la

recerca en el jaciment des del moment de la seva descoberta l'any 1914.

Un exemple singular de la pervivència dels enterraments de cremació en túmuls

La necròpolis del Coll del Moro va ser construïda a finals del segle IX aC, a les acaballes de l'edat del bronze i en el marc de la tradició cultural coneguda com la Cultura dels Camps d'Urnes. Esta cultura cremava les persones mortes i dispositiva les cendres en urnes que enterraven a terra. Entorn a les urnes funeràries, construïen túmuls de pedra com els que s'han conservat i es poden contemplar al Coll del Moro. Al jaciment de les Maries hi ha localitzats 49 túmuls, mentre que a les altres dos àrees de la necròpolis del Coll del Moro, els Calars i el Teuler, n'hi ha 20 i 60 respectivament.

La necròpolis del Coll del Moro té una llarga pervivència com a espai funerari que abraça fins a 6 segles, des de finals de l'edat del bronze i la primera edat del ferro fins a època ibèrica. La recerca arqueològica ha permès conèixer com eren els enterraments en este recinte durant este extens període de temps, passant per la Cultura dels Camps d'Urnes als enterrraments i cerimònies funeràries del poble dels Ilercavons, en plena època ibèrica.

Visites guiades al Coll del Moro

L'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i l'Ajuntament de Gandesa col·laboren en la programació de les visites guiades al conjunt arqueològic del Coll del Moro que es programen durant tot l'any. Les visites s'han de concertar prèviament trucant al 977638556 o a través d'un correu electrònic a reservesmonuments.acdpc@gencat.cat.